

Jaarverslag 2019 & onderzoeksplan 2020

Rekenkamercommissie Den Helder

Den Helder, 24 februari 2020

M. van den Heuvel (voorzitter)
S. Bremer-Dijkhuis (vice-voorzitter)
G. Mos (lid)
J. Hagens (secretaris/onderzoeker)
rkc@denhelder.nl
tel. 0223 67 8106

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave:	3
Inleiding	4
Jaarverslag 2019	
Ontwikkelingen rekenkamerfunctie	6
Missie	6
Samenstelling	6
Bijeenkomsten	7
Onderzoeken	8
Overige activiteiten	9
Financiën	10
Onderzoeksplan 2020	
Onderwerpkeuze	12
Onderzoeksonderwerpen	12
Financiën onderzoeksplan 2020.....	12
Groslijst onderzoeken.....	12
Bijlage 1: Begroting en rekening meerjarig	13
Bijlage 2: Overzicht onderzoekskosten.....	14

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de Rekenkamercommissie Den Helder (verder rekenkamercommissie). Dit is het jaarverslag 2019, gecombineerd met het onderzoeksplan 2020.

De rekenkamercommissie heeft op grond van artikel 182 van de Gemeentewet de taak om het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur te onderzoeken op doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid.

De rekenkamercommissie is van mening dat de controle op rechtmatigheid eerst en vooral een taak is van de accountant. De verantwoordelijkheid voor de controle op doelmatigheid ligt in beginsel bij het college die periodiek onderzoek kan verrichten op basis van artikel 213a Gemeentewet.

De rekenkamercommissie richt zich primair op het onderzoeken van de doeltreffendheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid.

Daar wordt door de Rekenkamercommissie Den Helder invulling aan gegeven door het uitvoeren van met name ex post onderzoek. Ook kan de rekenkamercommissie een rekenkamerbrief uitbrengen waarmee relatief snel kan worden ingespeeld op de actualiteit als die daar aanleiding toe geeft.

De werkzaamheden van de rekenkamercommissie dragen bij aan de controlerende en kader-stellende taak van de gemeenteraad ten aanzien van de uitvoering van het gemeentelijke beleid door het college van B&W.

Op 21 maart 2018 hebben in de meeste Nederlandse gemeenten en ook in de gemeente Den Helder raadsverkiezingen plaatsgevonden. In het inwerk-programma van de nieuw gekozen gemeenteraad is vervolgens aandacht besteed aan het belang van de rekenkamercommissie voor de gemeenteraad.

Voor meer informatie over hoe de rekenkamercommissie haar taak vormgeeft verwijzen wij naar het document '[Missie en werkwijze](#)' uit december 2014 op de website van de gemeente Den Helder.

In dit jaarverslag wordt eerst de werkwijze van de rekenkamercommissie gedurende het jaar 2019 beschreven.

Als zodanig wordt ingegaan op:

- ontwikkelingen rekenkamerfunctie;
- missie;
- samenstelling;
- bijeenkomsten;
- onderzoeken;
- overige activiteiten;
- financiën.

Vervolgens wordt het onderzoeksplan van de rekenkamercommissie 2020 behandeld.

Jaarverslag 2019

Ontwikkelingen rekenkamerfunctie

Sinds 2014 heeft de rekenkamerfunctie in Den Helder uitsluitend externe leden (waarvoor dien sprake was van een gemengde commissie met externe leden en raadsleden).

Om het contact met de leden van de raad te borgen, heeft de rekenkamercommissie regulier overleg met de fractievoorzitters van de gemeenteraad. Dit overleg heeft als gevolg van diverse personele wisselingen binnen de rekenkamercommissie begin 2019 op 28 januari plaatsgevonden.

Missie

De missie van de Rekenkamercommissie Den Helder is:

“De Rekenkamercommissie Den Helder wil met een open, positief-kritische houding, zorgvuldig en gedegen onderzoek doen. Op deze manier wil zij leer- en verbeterprocessen stimuleren en daarmee bijdragen aan het verbeteren van het bestuur en de organisatie van de gemeente, in het belang van de inwoners van Den Helder.”

Samenstelling

De rekenkamercommissie bestaat conform de ‘Verordening op de Rekenkamercommissie Den Helder 2014’ uit drie externe leden. Voor dit model is gekozen omdat Den Helder een professionele en deskundige rekenkamercommissie voorstaat, met inbreng van buiten het gemeentelijk circuit. Dit vanwege enerzijds de toegevoegde kennis en kunde en anderzijds de waarborging van het varen van een eigen, onafhankelijke, koers. Het werk van de rekenkamercommissie kenmerkt zich door objectiviteit en

onafhankelijkheid, dat wil zeggen onpartijdig en niet vooringenomen. De rekenkamercommissie werkt primair voor de gemeenteraad, maar niet in opdracht van de gemeenteraad. De rekenkamercommissie opereert onafhankelijk zowel ten opzichte van raad, college van burgemeester en wethouders en ambtelijke organisatie als ten opzichte van burgers, bedrijven en instellingen van Den Helder.

De huidige leden zijn:

- **Dhr. M.E. van den Heuvel MDR (voorzitter);**
- **Mevr. S. Bremer-Dijkhuis (plv. voorzitter);**
- **Dhr. G. Mos (lid)**

De leden zijn door de gemeenteraad benoemd voor een periode van drie jaar. Op voordracht van de rekenkamercommissie kunnen zij één keer worden herbenoemd voor een aansluitende periode van drie jaar.

In 2018 is ter vervanging van de heer Braas op 09-07-2018 de heer M. Bakker door de gemeenteraad, na een voordracht daartoe door de sollicitatiecommissie vanuit de gemeenteraad, als lid van de rekenkamercommissie benoemd. Vanwege hem moverende privéredenen heeft de heer M. Bakker de gemeenteraad verzocht hem per 26-03-2019 eervol ontslag te verlenen. Om in de opvolging van de heer Bakker te voorzien, is een sollicitatiecommissie in het leven geroepen. Na het doorlopen van een zorgvuldige sollicitatieprocedure is de heer G. Mos voorgedragen en op 24 juni 2019 als nieuw lid van de rekenkamercommissie benoemd.

Tabel 1. Benoemen, herbenoemen en aftreden

In tabel 1 hieronder is het rooster van benoemen, herbenoemen en aftreden van de leden weergegeven.

Lid	Benoeming	Herbenoeming	Einde termijn
Drs. S. Bremer-Dijkhuis	06-09-2017	(06-09-2020)	(06-09-2023)
Dhr. M.E. van den Heuvel MDR	06-03-2018	(06-03-2021)	(06-03-2024)
Dhr. M. Bakker*	09-07-2018	(n.v.t.)	(26-03-2019)*
Dhr. G. Mos	24-06-2019	24-06-2022	(24-06-2025)

* De heer Bakker heeft de gemeenteraad verzocht hem per 26-03-2019 eervol ontslag te verlenen.

De rekenkamercommissie wordt ambtelijk ondersteund door haar eigen secretaris. Met ingang van 19 november 2018 is, na een sollicitatieprocedure waarbij ook de rekenkamercommissie nauw betrokken was, de heer J. Hagens tot ambtelijk secretaris benoemd. Naast zijn rol als ambtelijk secretaris is de heer Hagens ook voor enkele uren per week aangesteld als onafhankelijk onderzoeker.

Bijeenkomsten

Gedurende het jaar 2019 kwam de rekenkamercommissie tien keer in vergadering bijeen, de data waren:

- maandag 28 januari
- maandag 25 februari
- maandag 25 maart
- maandag 8 april
- maandag 20 mei
- maandag 17 juni
- maandag 9 september
- maandag 7 oktober
- maandag 25 november
- maandag 13 december

De rekenkamercommissie heeft op 28 januari 2019 kennis gemaakt en gesproken met een afvaardiging van de gemeenteraad. In het gesprek waarbij vertegenwoordigers aanwezig waren van een twaalfal partijen uit de gemeenteraad van Den Helder is met elkaar gesproken over mogelijke onderzoeks-onderwerpen.

Op 13 december 2019 heeft de rekenkamercommissie een heisessie gehouden. Wij hebben daarbij eerst deelgenomen aan een vogelexcursie/vogelsafari op het eiland Texel en na afloop daarvan in De Waal op het eiland Texel vergaderd. Tijdens deze heisessie is onder andere gesproken over de ambities van de rekenkamercommissie en het onderzoeksprogramma voor 2020. Verder heeft de rekenkamercommissie haar rapport met betrekking tot de doorwerking van de aanbevelingen van de rekenkamercommissie gepresenteerd in de vergadering van de raadscommissie bestuur en middelen van 2 december en heeft waar nodig (extra) overleg gevoerd.

Onderzoek naar de doorwerking van de aanbevelingen van de rekenkamercommissie.

In het najaar van 2018 is, nadat midden november secretaris/onderzoeker de heer J. Hagens in dienst is getreden, een onderzoek gestart naar de doorwerking van de aanbevelingen die de afgelopen jaren door de rekenkamercommissie zijn gegeven. De RKC heeft daarbij besloten de doorwerking van een vijftal onderzoeken in dit onderzoek te betrekken. Het gaat daarbij om de volgende onderzoeken:

1. "Grip op re-integratie", waarin onderzoek is verricht naar het re-integratiebeleid in de gemeente over de periode 2008 tot en met 2011;
2. "Externe inhuur en toekomstgericht formatiebeleid", waarin onderzoek is verricht naar de externe inhuur en het toekomstgericht formatiebeleid van de gemeente;
3. "Burgerparticipatie/Wijkgericht Werken", waarin onderzoek is verricht naar de burgerparticipatie en het wijkgericht werken binnen de gemeente;
4. "In zee met de marine", waarin onderzoek is verricht naar de samenwerking tussen de gemeente en de Koninklijke Marine die in de gemeente aanwezig is;
5. "Informatievoorziening over verbonden partijen aan de gemeenteraad", waarin onderzoek is verricht naar de informatievoorziening over verbonden partijen aan de gemeenteraad in 2015.

De start van het onderzoek heeft plaatsgevonden in december 2018. Het onderzoek is verricht door de eigen onderzoeker van de rekenkamercommissie, de heer J. Hagens samen met onderzoekster mevrouw N. Vogels van de Rainmengroup. Het onderzoek werd aanvankelijk vanuit de RKC begeleid door de heer M. Bakker. Door het onverwachte vertrek van heer Bakker uit de rekenkamercommissie heeft de oplevering van het definitieve rapport zoals dat in eerste instantie nét voor de zomer was voorzien enige vertraging opgelopen. Het rapport kon daarom pas op 2 december in de commissie bestuur en middelen van de gemeente Den Helder door mevrouw S. Bremer-Dijkhuis namens de rekenkamercommissie worden gepresenteerd.

De Rekenkamercommissie is daarbij tot de volgende conclusies gekomen:

1. Er is in Den Helder over het algemeen sprake van aandachtige en zorgvuldige omgang met betrekking tot de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie.

Er wordt in de meeste gevallen aandachtig omgegaan met - en gevolg gegeven aan - de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie. Aanbevelingen worden in veel gevallen omgezet in concrete (beleids-)maatregelen en vinden vaak verankering binnen verordeningen, raadsvoorstellen en (beleids-)documenten.

2. De bruikbaarheid van de aanbevelingen is hoog.

Met uitzondering van een aantal specifieke aanbevelingen blijkt de bruikbaarheid van de aanbevelingen uit de rapportages hoog. Dat blijkt uit zowel de analyse van de onderzoekers als uit gesprekken met het college van B&W en de ambtelijke organisatie.

De rapporten van de rekenkamercommissie hebben volgens het onafhankelijke oordeel van de onderzoekers in een groot aantal gevallen geleid tot een stimulans waardoor verbetering werd geïnitieerd. Er is dus sprake van een instrumentele doorwerking van de aanbevelingen.

3. De gemeenteraad heeft alle aanbevelingen in de onderzochte rekenkamercommissie-rapporten aangenomen en overgenomen. Het college zelf rapporteert jaarlijks in elke jaarrekening over de voortgang van de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie.

4. Uit ons onderzoek, blijkt dat het goed zou zijn indien de gemeenteraad de opvolging van de aanbevelingen zou voorzien van een termijn. Het koppelen van een termijn aan de opvolging van de aanbevelingen biedt de gemeenteraad de mogelijkheid om haar controlerende en kaderstellende rol (nog) beter in te vullen.

Het is daarbij goed om te bezien of zo'n datum al dan niet zou kunnen samenvallen met een natuurlijk moment bijvoorbeeld in het kader van de Planning en Control cyclus (P&C cyclus) binnen de gemeente om opvolging te geven aan de aanbeveling.

5. Tenslotte kunnen de aanbevelingen zelf in waarde winnen door het specificeren wie primair

verantwoordelijk is voor de opvolging van de aanbevelingen.

In 2018 was, als gevolg van de personele wisselingen binnen de rekenkamercommissie en door het vertrek van de ambtelijke ondersteuning in de zomer, een aanzienlijk deel van het voor de rekenkamer beschikbare budget niet benut.

In 2019 is echter door de Rekenkamercommissie een behoorlijke inhaalslag gemaakt. De Rekenkamercommissie is in 2019 maar liefst vier nieuwe onderzoeken gestart.

Als gevolg daarvan is het budget zelfs met een heel gering bedrag overschreden. (Zie de Jaarrekening 2019).

Het betreft de volgende vier onderzoeken:

1. Een onderzoek naar het armoedebeleid en de schuldhulpverlening in Den Helder.
2. Een onderzoek naar het toezicht en de handhaving in het kader van de Openbare Orde en Veiligheid.
3. Een gezamenlijk onderzoek met een aantal Rekenkamers en Rekenkamercommissies naar de GGD Hollands Noorden.
4. Een onderzoek naar de invulling van het VN-verdrag handicap.

Lidmaatschap NVRR

De rekenkamercommissie Den Helder is lid van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRR).

De NVRR streeft er naar dé autoriteit te zijn op het gebied van publieke verantwoording in Nederland en wil toegevoegde waarde leveren aan rekenkamers en rekenkamercommissies en iedereen die betrokken is bij het werk van deze instanties. De NVRR organiseert jaarlijks een congres. Daarnaast worden door de NVRR kringbijeenkomsten, zowel regionaal als functioneel georganiseerd.

Voor meer informatie over de NVRR kunt u [de NVRR website](#) raadplegen.

Tabel 2. De onderzoeken en de begeleiding vanuit de Rekenkamercommissie

Doorwerkingsonderzoek naar aanbevelingen Rekenkamercommissie	De hr. M. Bakker (Na diens vertrek de hr. M. Van den Heuvel/Mevr. S. Bremer-Dijkhuis
Onderzoek naar het armoedebeleid en de schuldhulpverlening in Den Helder	Mevrouw S. Bremer-Dijkhuis
Onderzoek naar toezicht en handhaving in het kader van de Openbare Orde en Veiligheid	De heer M. Van den Heuvel
Onderzoek door gezamenlijke rekenkamers naar de GGD Hollands Noorden	De heer G. Mos
Onderzoek naar de invulling van het VN-verdrag handicap	Mevrouw S. Bremer-Dijkhuis

Financiën

Naast de begrote bedragen uit het verslagjaar staan hier ook de werkelijke uitgaven van de rekenkamercommissie in 2019.

Zie bijlage 1 voor een meerjarenoverzicht. Voor een overzicht van gemaakte kosten voor onderzoeken zie bijlage 2.

Jaarrekening 2019 Rekenkamercommissie Den Helder			
(Bedragen in €)		Begroting	Werkelijke Rekening
A	Onkostenvergoedingen en vergaderkosten	€ 14.900	€ 13.394,14
B	Deskundigheidsbevordering (incl. congressen, bijeenkomsten, etc.)	€ 800	€ 452,62
C	Lidmaatschappen, abonnementen	€ 800	€ 610,00
D	Onvoorzien	€ 1000	€ 0
E	Externe ondersteuning (Onderzoekskosten)	€ 39.400	€ 45.702,00
	Totaal 2019	€ 56.900	€ 60.158,76

* De werkelijke uitgaven ten behoeve van de rekenkamercommissie van € 60.158,76 vormen een overschrijding van € 3.258,76 ten opzichte van de oorspronkelijke begroting van 2019.

Onderzoeksplan 2020

Onderwerpkeuze

De Rekenkamercommissie Den Helder bepaalt onafhankelijk de onderzoeksonderwerpen die zij in 2020 oppakt. Suggesties kunnen worden voorgedragen door de leden van de rekenkamercommissie, leden van de gemeenteraad, het college, leden van de raadscommissies, organisaties en inwoners van Den Helder.

Het aantal uit te voeren onderzoeken wordt door de rekenkamercommissie mede bepaald op basis van het beschikbare budget en de beschikbare verwerkingscapaciteit van commissie en raad. De onderwerpen van onderzoek worden getoetst aan de hand van de selectiecriteria, zoals opgenomen in het document 'Missie en werkwijze'.

Tijdens het overleg met de fractievoorzitters worden regelmatig onderwerpen voor onderzoek aangedragen en besproken. Dit dynamische overleg zorgt ervoor dat er altijd een actuele groslijst met potentiële onderwerpen beschikbaar is.

Onderzoeks- onderwerpen

Veel van de in 2019 gestarte onderzoeken zullen gedurende het jaar 2020 worden afgerond. Bijvoorbeeld het onderzoek naar toezicht en handhaving op het gebied van de Openbare Orde en Veiligheid, dat naar verwachting in april dit jaar aan de gemeenteraad zal worden aangeboden.

Ook het rapport dat in gezamenlijkheid met andere rekenkamercommissies in Noord-Holland is uitgevoerd naar GGD Hollands Noorden, zal naar verwachting in mei dit jaar aan de raad kunnen worden aangeboden.

En tenslotte het onderzoek naar het armoedebeleid en de schuldhulpverlening in Den Helder dat waarschijnlijk in juni gereed zal zijn.

In het eerste kwartaal/begin tweede kwartaal zal door de rekenkamercommissie een van de onderzoeken van de groslijst met

onderzoeksonderwerpen worden gestart. De onderwerpen die zich in eerste instantie lijken te lenen voor een onderzoek door de rekenkamercommissie zijn: de Prestatieafspraken op het gebied van de volkshuisvesting en een onderzoek naar het subsidiebeleid binnen de gemeente Den Helder. Om de continuïteit in de onderzoeken te handhaven zal de rekenkamercommissie tegen het einde van het jaar 2020 ook nog een derde onderzoek starten.

Financiën onderzoeksplan 2020

De rekenkamercommissie heeft de beschikking over een eigen budget voor de uitvoering van haartaken zoals beschreven in de 'Verordening op de Rekenkamercommissie Den Helder 2014'. In de programmabegroting van 2020 is voor de Rekenkamercommissie een bedrag opgenomen van € 60.000,-

* Voor de begroting 2020 van de rekenkamercommissie; zie bijlage 1.

Tabel 3 Groslijst Onderzoeksonderwerpen

Prestatieafspraken volkshuisvesting
Subsidiebeleid gemeente Den Helder
Decentralisaties in het sociaal domein
Verzelfstandiging van de haven
Milieupark Oost (Voorheen VOF 't Oost)
Effecten van (pre-)mediaton op bezwaarschriften en beroepszaken
Duurzaamheid
Sturing en toezicht op de RUD NHN

Bijlage 1: Begroting en rekening meerjarig

Begroting 2020		Rekenkamercommissie Den Helder		
<i>Bedragen in €</i>	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	Begroting 2020
Onkostenvergoeding	13.159	14.900	13.394,14	14.900,00
Deskundigheidbevordering Incl. congressen, bijeenkomsten	215	800	452,62	1250,00
Lidmaatschappen, abbonementen	785	800	610,00	800,00
Onvoorzien	1348	1.000	0	750,00
Externe ondersteuning	7.630	39.400	45.702,00	39.500,00
Totaal	23.137	56.900	60.158,76	57.200,00

Bijlage 2: Overzicht onderzoekskosten

Onderzoek	Start	Gereed	Kosten 2018	Kosten 2019	Kosten 2020	Totaal
Onderzoek naar de doorwerking van aanbevelingen rekenkamercommissie	December 2018	Eind 2019	0	3840	0	€ 3840
Onderzoek naar het armoedebeleid en de schuldhulpverlening	Mei 2019	Juni 2020	0	21.632	n.n.b.	n.n.b.
Onderzoek naar toezicht en handhaving op het gebied van openbare orde en veiligheid	Augustus 2019	April 2020	0	11.480	1520	13.000
Gezamenlijk onderzoek Rekenkamers naar de GGD Hollands Noorden	Juli 2019	Mei 2020	0	8.000	2.000	10.000

